

Ciutat de sorra

David Bestué

Comissariat per Marta Sesé

PLANTA 0

Entenent la ciutat com a material i com a símbol, *Ciutat de sorra* construeix una història a contrapelo de Barcelona mitjançant les engrunes, les restes, les deixalles. En aquesta planta baixa es desplega una mena de «museu estrany» de la ciutat, format per referències i elements provinents d'un passat recent i llunyà sense aparent jerarquia entre ells.

Dos fragments del Camp de Tir Olímpic, projectat per Enric Miralles i Carme Pinós a la Vall d'Hebron l'any 1992, ens donen la benvinguda. Aquest edifici, actualment abandonat, és un exemple d'arquitectura d'avantguarda en un context de forta ambició i possibilitat per a la societat que, avui dia, se sent com a impensable tant per aspectes socials com burocràtics i legals. Aquesta ciutat que projecta i destrueix, en constant canvi, és la ciutat de sorra que, per a David Bestué, és Barcelona. En aquest sentit, la pedra de molí incrustada al terra que marcava el punt més alt de la ciutat romana, el mont Tàber, avui el carrer Paradís, serveix com a metàfora d'una roda que no deixa de girar i esmicolar-ho tot.

L'engruna, allò esmicolat, es troba present en peces com les esferes d'escòria realitzades amb residus de la incineradora de Sant Adrià; una xarxa i unes capsas amb fragments de façanes i ceràmica provinents de la botiga d'antiguitats Otranto; o dos triangles fets amb paper de diari triturat. La il·luminació recau en dos elements, la icònica llum MBM-2 i un gran mecanisme que recrea el sistema d'il·luminació de la Font Màgica de Montjuïc, però, en aquest cas, els filtres de colors són de resina barrejada amb diferents pètals de flors de la ciutat (com la mimosa, la buguenví·lea o la glicina). La instal·lació es tanca amb un paisatge marí esquematitzat: una corda de palmera triturada, una rampa de sal que marca la línia de la costa i el darrer exemplar conservat de la *Stachys maritima*, una planta que creixia a les dunes de la platja i que es va extingir a Barcelona quan el front marítim es va urbanitzar.

PLANTA 1

Aquest primer pis ens ubica en un marc temporal entre el 1979 i el 2011, des del primer ajuntament democràtic de la ciutat fins a un canvi de cicle polític propiciat pel 15M, un període que va estar successivament governat per alcaldes socialistes. La proposta expositiva que hi trobem s'apropa més a una mostra d'urbanisme que a una instal·lació d'escultura, i ens revela una Barcelona de contrastos: la ciutat somiada per la política i els seus projectes ambiciosos, i la ciutat que ocorre al carrer, en un estrat popular, representada a partir d'imatges i titulars de premsa.

Una taula de grans dimensions reuneix maquetes, cedides per diferents institucions, de projectes realitzats a Barcelona. L'obertura de la ciutat al mar, l'Estadi Olímpic o la urbanització del carrer de Tarragona entre Sants i plaça d'Espanya en són alguns exemples. Sobrevolant la taula es troba una flor de pasta de paper, pètals i fum que fa referència a un sobrenom recurrent de Barcelona que ens parla de la revolta de la ciutat contra el poder: la «rosa de foc». A continuació, quatre projeccions mostren notícies de *La Vanguardia*, fruit d'una extensa lectura que Bestué ha fet de tots els números d'aquest diari compresos entre el 1979 i el 2011. El resultat són quatre grups d'imatges i titulars: maquetes i renders, la ciutat projectada; destruccions de la ciutat, una Barcelona que va desapareixent; actes vandàlics i esclats de violència, ja sigui contra la ciutat o entre diferents comunitats que l'habiten; i un darrer vídeo titulat *Cordes*, que fa referència a diferents aspectes del model econòmic: la construcció d'hotels, la pujada dels lloguers, etc. El ritme de les projeccions s'acompanya amb un fil musical d'Hydrogenesse, que ha estat encarregat i compost per a l'ocasió, una melodia popular que canta alguns dels titulars. Al final del recorregut hi ha un plafó a la paret que mostra una transició de sal a sorra, un llum Coderch envoltat de retalls de diaris originals i un fragment del poema *Tiempo* de Juan Ramón Jiménez, que ha estat clau per a la conceptualització de l'exposició.

PLANTA 2

El present i la potència de futur habiten la planta superior. Il·luminada, per primera vegada, amb llum natural, i amb la ciutat a la vista com a horitzó, aquesta sala acull matèria fresca i viva. La poeta Olvido García Valdés, referència important de l'artista per pensar aquesta mostra, va escriure: «Uno de los móviles de la poesía arraiga en lo amoroso, pero otro tiene su raíz en la violencia. Ambas raíces alimentan lo político». Seguint aquesta reflexió, aquesta sala vol mostrar un present pur, fer veure que és tan important ocupar-se de les restes i els residus d'una memòria com abraçar el desig i viure el present.

Dues columnes i una paret folrades de paper de diari i pètals transformen la sala. Per una banda, s'hi exposen una selecció d'escultures fetes els darrers anys que tenen en comú la seva materialitat orgànica: forats d'os i greix, dues peres de sucre o un bust de poma. Per altra banda, s'hi mostren escultures més recents fetes amb diari triturat i que remetent a cames, esquenes i altres fragments del cos humà. Darrere el pladur, algunes de les escultures fetes de paper de diari s'acompanyen d'una línia d'imatges datades, una selecció de les projeccions de *La Vanguardia* de la sala inferior que constitueixen part de la cronologia d'aquesta història particular de Barcelona. Com passa amb la poesia de García Valdés, la investigació escultòrica de Bestué a *Ciutat de sorra* és, al mateix temps, *retenir* (registrar, assenyalar fets en un moment en què vivim en un present continu) i *abocar* (projectar desig i plaer en el present i cap al futur).